

Innovaatiokyvykkyys ja omaksumiskapasiteetti eivät riipu yrityksen koosta

7.4.2025

Eteläpohjalainen Mittelstand -selvityksessä tarkastellaan vähintään 20 henkeä työllistäviä eteläpohjalaisia yrityksiä syksyllä 2024 toteutetun kyselyn pohjalta. Tässä artikkelissa keskitytään erityisesti yritysten innovaatiokyvykkyyteen ja omaksumiskapasiteettiin.

Innovaatiokyvykkyys ja omaksumiskapasiteetti yhdistyvät innovaatioissa

Innovaatiokyvykkyys liittyy samaan teemaan kuin kokonaisuus dynaamiset kyvykkyydet (Viljamaa ym., 2025), ja käsitteenä se perustuu dynaamisten kyvykkyyksien malliin. Innovaatiokyvykkyys keskittyy kuitenkin kapeammin nimenomaan tuotteiden ja palveluiden uudistamiseen: se painottaa yrityksen kykyä muuntaa ideat ja tieto uusiksi asiakkaiden vaateita vastaaviksi tuotteiksi ja palveluiksi (Hurtado-Palomino ym., 2022, s. 2). Innovaatiokyvykkyyden katsotaan siis olevan suorassa yhteydessä innovoinnissa onnistumiseen.

Yrityksen omaksumiskapasiteetti (absorptive capacity, ks. Cohen & Levinthal, 1990) puolestaan viittaa siihen, miten hyvin yritys pystyy etsimään ja hyödyntämään uutta tietoa. Omaksumiskapasiteetin katsotaan olevan paljolti polkuriippuvaista ja syntyvän yrityksen aiemman osaamisen pohjalta. Jos esimerkiksi yritys on

panostanut vaikkapa akkuteknologian kehittämiseen, on sille kertynyt teemaan liittyvää tietoa ja osaamista, joka puolestaan mahdollistaa yritykselle uuden samaan teemaan liittyvän tiedon arvioinnin ja omaksumisen paremmin kuin vähemmän teemasta tietäville. Uusi osaaminen siis rakentuu aiemman perustukselle, kuten oppimisessa yleensäkin. Zahra ja George (2002, s. 186) määrittävät omaksumiskapasiteetin joukoksi rutiineja ja prosesseja, joiden avulla yritykset hankkivat, assimiloivat, muuntavat ja hyödyntävät tietoa tuottaakseen dynaamista kyvykkyyttä. He myös tunnistavat omaksumiskapasiteetissa kaksi ulottuvuutta: potentiaalinen omaksumiskapasiteetti on kykyä arvioida ja hankkia uutta tietoa, jolloin aiemmin hankitun osaamisen merkitys painottuu, ja realisoitu omaksumiskapasiteetti on toteutuvaa tiedon muuntamisen ja hyödyntämisen kykyä, jolloin yrityksen sisäinen tiedonkulku painottuu.

Hurtado-Palomino ym. (2022) ovat osoittaneet, että innovaatiokyvykkyys ja potentiaalinen omaksumiskapasiteetti vaikuttavat innovoinnin onnistumiseen sekä suoraan että yhteisvaikutuksin. Tässä tutkimuksessa innovaatiokyvykkyyttä ja omaksumiskapasiteettia mitattiin Hurtado-Palominon ja kollegoiden (2022) mittarilla soveltuvin osin.

Kasvutavoitteilla ja innovaatiokyvykkyydellä yhteys

Innovaatiokyvykkyyttä mitattiin neljällä väittämällä asteikolla 1–7. Koko aineiston tasolla sen keskiarvoksi muodostui 5,2 (taulukko 1). Omaksumiskapasiteettia mitattiin niin ikään neljällä väittämällä, joista yksi jätettiin pois summamuuttujasta heikon yhteensopivuuden vuoksi. Jäljelle jääneistä väittämistä muodostettu summamuuttuja sai keskiarvoksi 5,3. Kuten odotettua, innovaatiokyvykkyys ja omaksumiskapasiteetti korreloivat keskenään erittäin voimakkaasti ($r=0,72$, $p<0,001$).

Taulukko 1. Innovaatiokyvykkyys ja omaksumiskapasiteetti.

Yrityksen tilannetta koskeva väittämä	n	ka.
Osaamme tehokkaasti käyttää eri lähteistä saatavilla olevaa tietoa tuote- tai palvelukehityksessä.	138	**5,1**
Osaamme nopeasti ottaa huomioon markkinoiden muutoksen omissa tuotteissa ja prosesseissa.	137	**5,1**
Rohkaisemme työntekijöitä osallistumaan tuotekehitykseen ja ideoimaan uutta.	138	**5,3**
Pystymme jatkuvasti arvioimaan asiakkailta, toimittajilta ja muista lähteistä tulevia uusia ideoita ja hyödyntämään niitä kehitystyössä.	137	**5,1**
INNOVAATIOKYVYKKYYS ka. 5,2		
Alaan liittyvän tiedon etsintä on jokapäiväistä meille.	138	**5,4**
Meillä johto motivoi työntekijöitä hyödyntämään alan tietolähteitä.	137	**5,1**
Meillä johto korostaa tiimien/osastojen välistä yhteistyötä ongelmien ratkaisussa.	138	**5,6**
OMAKSUMISKAPASITEETTI ka. 5,3		

Kun innovaatiokyvykkyyttä ja omaksumiskapasiteettia verrattiin taustamuuttujiin, todettiin että Mittelstand-yritysten ja pienempien yritysten välillä ei ollut tilastollisesti merkitsevää eroa kummankaan osalta. Erilaisia kasvutavoitteita omaavien yritysten välillä sen sijaan havaittiin ero innovaatiokyvykkyydessä. Voimakkaasti kasvuhakuisilla yrityksillä innovaatiokyvykkyys-summamuuttujan keskiarvo oli 5,5, mutta nykyisen markkina-aseman säilyttämiseen tyytyvillä 4.9 ($p<0,05$). Innovaatiokyvykkyydellä ja toteutuneilla innovaatioilla oli niin ikään yhteys. Täysin uusia tuotteita tai palveluita markkinoille viimeisen kolmen vuoden aikana tuoneilla yrityksillä innovaatiokyvykkyyden keskiarvo (5,4) oli korkeampi kuin muilla (ka. 5,0; $p<0,05$). Toisin sanoen kasvuhakuisuus ja radikaalit innovaatiot olivat yhteydessä innovaatiokyvykkyyteen.

Omaksumiskapasiteetin osalta analyysissa vastaavia yhteyksiä ei löytynyt. Analyysi kuitenkin osoitti, että vähittäiset innovaattorit (aiempiin verrattuna samankaltaisia tuotteita tai palveluita markkinoille tuoneet yritykset) omasivat selvästi korkeamman omaksumiskapasiteetin (ka. 5,5) kuin muut (ka. 4,9; $p=0,01$).

Innovaatiokyvykkyys liittyy menestymiseen ja digitalisaation hyödyntämiseen

Innovaatiokyvykkyys korreloi useiden muiden summamuuttujien kanssa. Sillä oli positiivinen yhteys sekä taloudelliseen kehittymiseen ($r=0,22$, $p<0,05$) että liiketoiminnalliseen kehittymiseen ($r=0,42$, $p<0,001$). Näin ollen voidaan sanoa, että innovaatiokyvykkyys on kyselyyn osallistuneilla yrityksillä vahvasti yhteydessä menestymiseen. Ne yritykset, jotka pystyvät innovoimaan, menestyvät myös paremmin.

Innovaatiokyvykkyys korreloi positiivisesti digitalisaation hyödyntämisen kanssa sekä uudistamisen ($r=0,42$,

p<0,001) että tehostamisen (r=0,49, p<0,001) osalta. Luonnollisesti se siis korreloi positiivisesti myös digitaalisen ambidexterityn eli yhtäaikaisen uuden ja olemassa olevan kehittämisen kanssa (r=0,48, p<0,001).

Kuten luontevaa on, innovaatiokyvykkyys on yhteydessä myös dynaamisiin kyvykkyyksiin, joihin se rakentuu. Se korreloi havainnoinnin (r=0,48, p<0,001), tarttumisen (r=0,65, p<0,001) ja transformaation (r=0,52, p<0,001) kanssa. Sillä on yhteys myös ympäristövastuun kehittämiseen (r=0,31, p<0,001).

Myös strateginen suunnittelu korreloi innovaatiokyvykkyyden kanssa positiivisesti (r=0,39, p<0,001). Innovaatiokyvykkyydellä on vahva yhteys lisäksi monimuotoisuuden hyödyntämiseen (r=0,48, p<0,001) ja osallisuuden edistämiseen (r=0,45, p<0,001).

Kokonaisuutena voi todeta, että innovaatiokyvykkyyden moninaiset yhteydet muihin tutkimuksen muuttujiin antavat aihetta lisäanalyysin. Epäilyksettä innovaatiokyvykkyys on keskeinen tekijä, kun yrityksissä rakennetaan tulevaisuuden kasvua ja menestystä.

Mittelstand-selvityksen tuloksia artikkelisarjassa

Tämä artikkeli kuuluu Eteläpohjalainen Mittelstand -selvityksen tuloksia kuvaavaan artikkelisarjaan. Selvitys toteutetaan maakunnallisella kehittämisrahoituksella (AKKE). Selvitysraportti ilmestyy toukokuun 2025 alussa. Sarjassa aiemmin ilmestyneet:

https://lehti.app-staging.seamk.hion.dev/verkkolehti/etelapohjalaista-mittelstandia-ja-sen-kasvua-etsimassa/https://lehti.app-staging.seamk.hion.dev/verkkolehti/mittelstandin-kasvutavoitteet-ja-kehittyminen-kytkoksissa/https://lehti.app-staging.seamk.hion.dev/verkkolehti/kasvavilla-mittelstandeilla-eri-kasvustrategiat-kuin-muilla/https://lehti.app-staging.seamk.hion.dev/verkkolehti/etelapohjalainen-mittelstand-ja-digitalisaation-hyodyntaminen/https://lehti.app-staging.seamk.hion.dev/verkkolehti/etelapohjalaisten-mittelstand-yritysten-kansainvalisyys/https://lehti.app-staging.seamk.hion.dev/verkkolehti/dynaamiset-kyvykkyydet-vaikuttavat-innovointiin-ja-kasvuun-etelapohjalaisissa-tyollistajayrityksissa/**Anmari Viljamaa**
tutkijayliopettaja
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Sanna Joensuu-Salo
tutkijayliopettaja
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Marja Katajavirta
asiantuntija, TKI
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Hannu Tuuri
lehtori

Lähteet

Hurtado-Palomino, A., De la Gala-Velásquez, B., & Ccorisapra-Quintana, J. (2022). The interactive effect of innovation capability and potential absorptive capacity on innovation performance. *Journal of Innovation & Knowledge*, *7*(4), 100259. https://doi.org/10.1016/j.jik.2022.100259

Viljamaa, A., Joensuu-Salo, S., Katajavirta, M., & Tuuri, H. (2025). Dynaamiset kyvykkyydet vaikuttavat innovointiin ja kasvuun eteläpohjalaisissa työllistäjäyrityksissä. @SEAMK-verkkolehti. https://lehti.app-staging.seamk.hion.dev/verkkolehti/dynaamiset-kyvykkyydet-vaikuttavat-innovointiin-ja-kasvuun-etelapohjalaisissa-tyollistajayrityksissa/

Zahra, S. A., & George, G. (2002). Absorptive Capacity: A Review, Reconceptualization, and Extension. Academy of Management Review, 27(2), 185–203. https://doi.org/10.5465/amr.2002.6587995